وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە : ١٤١٠٥ لە ٢٠٢٠/٩/٢٠

پاڵپشت بە هەر سێ یاسای راژەی شارستانی ژمارە (٢٤)ی ساڵی ١٩٦٠ هەموارکراو و یاسای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠١١ و یاسای مووچەی فەرمانبەران ژمارە (٢٢)ی ساڵی ٢٠٠٨و ئاماژە بە ڕەزامەندی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران / سەرۆکایەتی دیوان ژمارە (٥٠٦) لە ٢٠٢٠/٢/٢٦ و بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لەیاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩بڕیارماندا بە دەرچواندنی ئەم ڕێنماییانەی خوارەوە:

ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢٠
تایبەت بە دامەزراندن لەسەر هەردوو راژەی
هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و راژەی شارستانی

ماددەی (١) :

مەبەست لە دەرچوواندنی ئەم ڕێنماییە رەخساندنی هەلی یەکسانە لەبەردەم گشت هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان بۆ کارکردن و دامەزراندن لەسەر میلاکی وەزارەتی ناوخۆی هەرێمی کوردستان لەسەر هەردوو میلاکی شارستانی و هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ بە شێوەیەکی دادپەروەرانە و دوور لە نێوەندگیری (واسطة) بەشێوەی سیستەمێکی پوختی ئەلیکترۆنی ئۆنلاین بۆ راکێشانی سەرچاوەی مرۆیی گونجاو بۆ فەرمانگەکانی سەر بەوەزارەتمان کە هاووڵاتی بتوانێت لە ماڵەکەی خۆیدا فۆرمی دەستکەوتنی هەلی کار پڕبکاتەوە.

بڵاوکردنەوەی وەزیفە نوێ و بەتاڵەکان

ماددەی (٢):

١- بڵاوکردنەوەی گشت وەزیفە نوێ و بەتاڵەکان لەسەر سایتی وەزارەت (moi.gov.krd) و لە دەزگاکانی دیکەی راگەیاندنی(بیستراو و بینراو و خوێندراو) بۆ ئەوەی زۆرترین هاووڵاتی ئاگادار بێت

٢- خستنەڕووی خەسڵەتاندنی کار (الوصف الوظيفي) بۆ گشت پلە وەزیفیە نوێ و بەتاڵەکان بەتایبەتی میلاکی شارستانی و گشت مەرج و پێداویستی و زانیاری و ئەو فەرمانگانەی لێی دادەمەزرێن لەسەر سایتی وەزارەت.

لیژنەکانی دامەزراندن

ماددەی (٣):

یەکەم: لیژنەی باڵای دامەزراندن

١- لیژنەیەک لە دیوانی وەزارەتی ناوخۆ پێکدەهێندرێت لەژێر ناوی (لیژنەی باڵای دامەزراندن لە وەزارەتی ناوخۆ) بە سەرۆکایەتی (بەڕێوەبەری گشتی دیوان) بە ئەندامیەتی (بەڕێوەبەری کارگێڕی و سەرچاوەمرۆییەکان، بەڕێوەبەری هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ، بەڕێوەبەری فەرمانگەی یاسایی، بەڕیوەبەری پەیمانگەی پەرەپێدانی ئەمنی و کارگێڕی و تەکنەلۆجیای زانیاری، ئەندازیارێکی شارەزای بواری تەکنەلۆژیای زانیاری).

٢- ئەرکەکانی لیژنەی باڵا:

أ- بڵاوکردنەوەی پلە نوێ و بەتاڵەکانی دامەزراندن لە سایتی وەزارەت و تابلۆی ئاگادارییەکانی فەرمانگەی سوودمەند و دەزگاکانی تری راگەیاندن.

ب- رێکخستنی فۆرمێکی ئەلیکترۆنی ئۆنلاین لەسەر سایتی وەزارەت کە وێنەی هاوپێچی ئەم رێنماییەیە.

ج- وەرگرتنی داواکارییەکانی دامەزراندن تا ماوەی (١٥)رۆژ لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە سایتی وەزارەت و دەزگاکانی راگەیاندن.

د- بڵاوکردنەوەی گشت ئەو هاووڵاتییانیە فۆرمییان پێشکەش کردووە لەسەر سایتی وەزارەت بۆ دڵنیابوونی کەسی پێشکەشکار لە بوونی ناوەکەی.

هـ- دیاری کردنی ئەو هاووڵاتیانیەی کە دادەمەزرێن بەشێوەی تیروپشک بەپێی میلاکی داواکراو لەبەر دەم هاووڵاتیان و فەرمانگەی سوودمەند و دەزگاکانی راگەیاندن.

و- دەرچوواندنی فەرمانی وەزاری بە دامەزراندنی ناوی دەرچووان لەسەر میلاکی وەزارەتی ناوخۆ و ناردنی بۆ فەرمانگەی سوودمەند بەمەبەستی دەستبەکاربوونیان و بەدواداچوونی ئەو زانیارییانەی لە فۆرمە ئەلیکترۆنییەکە پڕکراوەتەوە لەلایەن کەسی پێشکەشکار.

ی- بڵاوکردنەوەی گشت ناوە دەرچووەکان بۆ دامەزراندن لە رێگای تیروپشک لە دەزگاکانی راگەیاندن.

ر- وەرگرتنی سکاڵا و تانەی هاووڵاتیان لەکاتی دەرچوونی ناوەکانی دامەزراندن و هەبوونی بێدادی دەرهەقیان (بەشێوەی فۆرمێکی ئۆنلاین لەسەر سایتی وەزارەت).

ز- دابەشکردنی ئەو ئەفسەرە نوێیانەی کە لە کۆلیژی پۆلیس دەردەچن بەسەر دامودەزگاکانی وەزارەتی ناوخۆی بەپێی پێویست و بەهەماهەنگی لەگەڵ گشت فەرمانگەکانی سوودمەند.

دووەم : لیژنەی لاوەکی دامەزراندن

١- لیژنەیەك لە هەر فەرمانگەیەکی سوودمەند پێکدەهێندرێت بەناوی (لیژنەی لاوەکی دامەزراندن) بەسەرۆکایەتی سەرۆکی فەرمانگە یان فەرمانبەرێک کە پلەی لە پلە(١)ی وەزیفی کەمتر نەبێت لە راژەی شارستانی و لە مقدم کەمتر نەبێت لە ڕاژەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و ئەندامیەتی (بەڕێوەبەری کارگێڕی و خۆیەتی، بەڕێوەبەری پلاندانان، بەڕێوەبەری یاسایی، بەڕێوەبەری تەکنەلۆجیای زانیاری یان شارەزایەکی بواری تەکنەلۆجیای زانیاری)

٢- ئەرکەکانی لیژنەی لاوەکی:

أ- وەرگرتنی فەرمانی وەزاری دامەزراندن و لیستی ناوی دامەزرێندراوەکان لە لیژنەی باڵا.

ب- بەدواداچوونی راستی و دروستی ئەو زانیارییانەی کە لەلایەن کەسی دامەزرێندراو پڕکراوەتەوە.

ج- جێبەجێکردنی رێککارەکانی تر و مەرجەکانی دامەزراندن کە هاتووە لە یاسای راژەی شارستانی ژمارە (٢٤)ی ساڵی ١٩٦٠ هەموارکراو و یاسای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠١١ و یاسای مووچەی فەرمانبەران ژمارە(٢٢)ی ساڵی ٢٠٠٨.

د- بەرزکردنەوەی پێشنیارو ڕاسپاردە بۆ لیژنەی باڵا .

رێککارەکانی پێشکەشکردنی فۆرمی ئۆنلاین

ماددەی (٤):

١- بڵاوکردنەوەی گشت پلە وەزیفییە نوێ و بەتاڵەکان وەکو لە ماددەی دووەمی ئەم رێنماییە هاتووە.

٢- ئاگاداربوون و تێڕامانی کەسی پێشکەشکار بەگشت زانیارییەکانی ئەو پلە نوێ یان بەتاڵەی کە بۆی دەشێت.

٣-پڕکردنەوەی فۆرمی ئۆنلاینی تایبەت بە دامەزراندن بەشێوەی ئۆنلاین و پێدانی زانیاری راست و دروست لەلایەن کەسی پێشکەشکار کە کۆپی (وێنەی کەسی، ناسنامە و رەگەزنامەی عێراقی یان کارتی نیشتیمانی، کارتی زانیاری، بڕوانامە) بەشێوەی سکان لەگەڵ فۆرمەکە هاوپێچ بکات.

٤- تەنیا یەک جار فۆرم پێشکەش دەکرێت لەلایەن یەک کەسەوە ئەگەر یەکێک لە جارێک زیاتر فۆرمی پێشکەش کرد ئەوا مافی دامەزراندنی دەسووتێت..

٥-لە حاڵەتی پێدانی زانیاری نادروست لەلایەن کەسی پێشکەشکار ئەوا فۆرمەکەی پشتگوێ دەخرێت و فەرمانی دامەزراندنەکەی هەڵدەوەشێتەوە.

٦-لەکاتی نەبوونی یەکێک لە مەرجەکانی دامەزراندن کە هاتووە لە یاسای راژەی شارستانی ژمارە (٢٤)ی ساڵی ١٩٦٠ی هەمووارکراو و یاسای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠١١ و یاسای مووچەی فەرمانبەران ژمارە (٢٢)ی ساڵی ٢٠٠٨ ، ئەوا فەرمانی دامەزراندنەکەی هەڵدەوەشێندرێتەوە و کەسێکی دیکە بە شێوەی تیروپشک لەلایەن لیژنەی باڵا دادەندرێت لە شوێنەکەی.

٧- فەرمانبەرانی گرێبەست کە لە ئێستادا لە ئەرکن لە فەرمانگەکان بە فەرمانبەری هەمیشەیی بەبێ تیروپشک دادەمەزرێندرێن بەپێی پسپۆری و پلەی نوێ یان بەتاڵ.

٨- تەرخانکردنی رێژەی (١٥٪)ی پلەکانی دامەزراندن بۆ کەسو کاری شەهیدان (پلەی یەکەم و دووەم) و (٥٪) بۆ خاوەن پێداویستی تایبەت ئەوانەی توانای بەڕێوەبردنی کاروبارە کارگێڕییەکانیان هەیە لەسەر میلاکی شارستانی، ئەگەر ژمارەی پێشکەشکارانی کەسوکاری شەهید و خاوەن پێداویستی تایبەت، لە سنوری ئەم رێژەیە کەمتر یان یەکسان بوو ئەوا راستەوخۆ بەبێ تیروپشک دادەمەزرێن بەڵام ئەگەر لەم رێژەیە زیاتر بوو ئەوا بەشێوەی تیروپشک دەبێت.

٩-ئەو پێشکەشکارانەی کە ناویان دەرناچێت وەکو یەدەک دەمێننەوە بۆ داهاتوو تیروپشکیان بۆ دەکرێت لەکاتی هەبوونی پلەی نوێ یان بەتاڵ کە لە داهاتوو دێنەکایەوە.

مەرجەکانی دامەزراندن

ماددەی (٥) :

یەکەم: مەرجەکانی دامەزراندن لە میلاکی راژەی شارستانی (بەپێی ماددەی حەفتەم لە یاسای راژەی شارستانی ژمارە (٢٤)ی ساڵی ١٩٦٠ی هەموارکراو)

١ - عێراقی بێت یان ڕەگەزنامەی وەرگرتبێت کە بە لایەنی کەمەوە (٥) ساڵ بەسەر وەرگرتنی ڕەگەزنامە عێراقییەکەیدا تێپەر بووبێت.

٢ - تەمەنی (١٨) ساڵی تەواو کرد بێت.

٣ - لە پشکنینی پزیشکی دەربچێت و ساغ و سەلامەت بێت لە نەخۆشییە درمەکان و لەو نەخۆشیانەی نیشانەکانی لەش و بیر و هۆشی ڕێگربێت لە بەجێ گەیاندنی وەزیفەیەکی دیاریکراو بەپێی بڕیارێک کە لە لایەن دەسەڵاتدارانی پزیشکی پسپۆڕەوە.

٤ - خوو و ڕەوشتی باش بێت و بەهیچ تاوانێکی سیاسی یان کەتنێکی ئابڕووبەر و ساختەکردن وەک دزی و بردنی ماڵی دەوڵەت و (الاختلاس) و ساختەکاری و فێڵ کردن و تۆمەتبار نەبێت..

٥ - بڕوانامەیەکی خوێندنی باوەڕ پێکراوی هەبێت بۆ ئەو وەزیفانەی پێویستیان بە بڕوانامەی خوێندن هەیە.

٦- ئەوانەی خاوەن هیچ بڕوانامەیەکی خوێندن نین بەشێوەی فەرمانبەر و بەناونیشانی دیاری کراوی وەزیفی دادەمەزرێندرێن.

٧-شوێنی نیشتەجێبوونی هەرێمی کوردستان بێت.

دووەم: مەرجەکانی دامەزراندن لە میلاکی راژەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ (بەپێی ماددەی (١٩)لە یاسای راژەی و خانەنشینی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠١١):

١- ڕەگەزنامەی عێراقی بێت لەدایکبووبێت لە دایک و باوکێکی عێراقی.

٢-نابێت تەمەنی لە (١٨)ساڵ کەمتر بێت و لە (٣٥)ساڵ زیاتر بێت بۆ پلەبەندییە هونەرییەکان (الصنون الفنیة)وتەمەنی لە (١٧)ساڵ کەمتر نەبێت ولە(٣٥)ساڵ زیاتر نەبێت بۆ پلەبەندییەکانی تر.

٣-خاوەن خوورەوشت و ڕەوشت و ناوبانگ و هەڵسوکەوتێکی باش بێت.

٤-هەبوونی گشت مەرجەکانی (اللیاقة البدنیة) و سەلامەتی تەندروستی (پشکنینی خوێن بۆ نەبوونی نەخۆشییەکانی شەکرە و فشاری خوێن و نەخۆشییە گوازراوەکانی وەک (ئایدز)، هەوکردنی ڤایرۆسی جگەر، سیل و التدرن و نەخۆشییەکانی ئێسک و جومگەکان و مێشک و دەروونی و هەر پشکنینێکی تر کە لیژنەی پزیشکی بە پەسەندی بزانێت).

٥- حوکم نەدرا بێت بەهیچ تاوانێکی ناسیاسی یان کەتنێکی ئابڕووبەر یان تاوانێکی تیرۆریستی و تاوانەکانی لەکەدارکردنی ئاسایشی ناوخۆ و دەرەکی هەرێمی کوردستان .

٦-بەلایەنی کەم دەرچووی سێی ناوەندی بەسەرەوە بێت کە پەسەندکراو بێت لەلایەن پەروەردەی تایبەتمەند.

٧-درێژی باڵای لە (١٧٠سم) بۆ پیاوان و (١٦٠ سم) بۆ ئافرەتان کەمتر نەبێت بەپێی راپۆرتی پزیشکی پەسەندکراو.

٨- هیچ تێبینییەکی لەسەر نەبێت لە ڕووی ئەمنیەوە بەنووسراوێک لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی ئاسایشی تایبەتمەندەوە.

لەجێدانان و دوورخستنەوە (نشر و فصل)

ماددەی (٦) :

١- دوورخستنەوە و لەجێدانان تەنیا کارمەندانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و فەرمانبەرانی گرێبەستی شارستانی دەگرێتەوە.

٢- دوورخستنەوە ئەو کارمەندانەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و فەرمانبەرانی گرێبەستی شارستانی دەگرێتەوە کە بەئارەزووی خۆیان و بەداواکاری فەرمی داوای وازهێنان دەکەن بەرەزامەندی وەزارەتی ناوخۆ یان بەهۆی کەمتەرخەمییان لە کارەکانیان و سەرپێچی یاسایی لە کارەکانیان دوور دەخرێنەوە بەپێی ڕێککارەکانی هاتوو لە یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان.

٣- مانگانە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆی وەزارەتی ناوخۆ لیستێک بە ئامار و ناوی فەرمانگەی ئەو کارمەندانەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و فەرمانبەری گرێبەستی شارستانی کە لە کارەکانیان بەئارەزووی خۆیان وازدەهێنن یان دوور دەخرێنەوە بەهەر هۆیەک بێت بەرزدەکرێتەوە بۆ لیژنەی باڵای دامەزراندن لە وەزارەتی ناوخۆ، بۆ ئەوەی بەهەمان ژمارە میلاک پلەکان بڵاوبکرێنەوە لە سایتی وەزارەت و دەزگاکانی ڕاگەیاندن بۆ پێشکەشکردنی داواکاری دامەزراندن بۆ ئەم پلە نوێیە یان بەتاڵانە لەلایەن هاووڵاتیان و دەرچوونی فەرمانی وەزاری بۆ دامەزراندن بەهەمان مەرج و ڕێککارەکانی ماددەکانی ئەم ڕێنماییە.

٤-لەکاتی بەرزکردنەوەی وازهێنان یان دوورخستنەوەی کارمەندانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و فەرمانبەری گرێبەستی شارستانی لە کارەکانیان بەهیچ شێوەیەک نابێت ناوی یەکێکی تر واتە (بەدیل) بەرزبکرێتەوە تەنیا نووسراوی دوورخستنەوەکە (کە پێویستە کۆنووسی ئەنجوومەن و لیژنەی لێکۆڵینەوە هاوپێچ بکرێت) یان وازهێنانە ئارەزوومەندانەکە (داواکاری کارمەندەکە بە وازهێنان بە شێوەی دەسوخەت و ژمارەی مۆبایل هاوپێچ بکرێت).

ماددەی (٧) :

کار بەهیچ بڕیار و فەرمان و بەیان و ڕێنماییەك ناکرێت ناکۆك بێت لەگەڵ ئەم ڕێنماییە.

ماددەی (٨) :

ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی بڵاوبوونەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان)کاری پێدەکرێت .

ڕێبەر احمد
وەزیری ناوخۆ